

20. september 2016

Minnisblað um þunna eiginfjármögnun - frumvarpstíllaga**Tíllaga frumvarpsins (H.1.):**

Á eftir 6. gr. frumvarpsins bættast tvær nýjar greinar, svohljóðandi:

Á eftir 57. gr. a laganna, kemur ný grein er verður 57. gr. b, ásamt fyrirsögn, svohljóðandi:

Takmörkum á frádrætti vaxtagjalda.

Þrátt fyrir ákvæði 1. tölul. 31. gr. og 49. gr. takmarkast frádráttur vaxtagjalda skattaðila skv. 2. gr. vegna lánaviðskipta við tengda aðila skv. 4. mgr. 57. gr. við 25% af hagnaði skattaðilans. Þau vaxtagjöld sem umfram eru koma ekki til frádráttar.

Ákvæði 1. mgr. á ekki við ef:

- a) vaxtagjöld skattaðila, skv. 1. tölul. 49. gr., eru lægri en 50 milljónir kr. vegna lánaviðskipta við tengda aðila skv. 4. mgr. 57. gr., eða
- b) skattaðili sýnir fram á að eiginfjárlutfall hans er hið sama eða hærra en samstæðunnar sem hann tilheyrir, með 2% vikmörkum. Framangreint gildir ekki ef eigið fé skattaðila var hækkað innan við sex mánuðum fyrir dagsetningu efnahagsreiknings og lækkað aftur að samsvarandi fjárhæð innan við sex mánuðum eftir dagsetningu efnahagsreiknings. Hafi skattaðili, sem tilheyrir samstæðu, bókfært eignarhlut í öðru fyrirtæki samstæðunnar, samkvæmt hlutdeildaraðferð, ber við útreikning á eiginfjárlutfalli að miða við kostnaðarverð eignarhlutans.

Að auki eiga ákvæði 1. mgr. ekki við ef skattaðili er fjármálafyrirtæki skv. lögum nr. 161/2002, tryggingafélag eða félag í eigu fyrrgreindra aðila sem starfar í sambærilegum rekstri.

Með hagnaði í 1. mgr. er átt við hagnað samkvæmt ársreikningi að viðbættum tekjuskatti, fjármagnsliðum, afskriftum og niðurfærslum fastafjármuna. Hafi skattaðili fært í rekstrarreikning hlutdeildartekjur frá öðru félagi innan samstæðunnar skal draga þær frá framangreindum hagnaði og bæta við úthlutuðum arði frá sama félagi hafi arðgreiðsla átt sér stað.

Ráðherra er heimilt að setja reglugerð þar sem kveðið er á um nánari skilyrði um framkvæmd þessarar greinar og skilgreiningu hugtaka.

Tíllaga í hnotskurn:

Meginreglan: Frádráttarbær vaxtagjöld vegna lánaviðskipta við tengda aðila ekki hærra en 25% af hagnaði (EBITA hugtakið). Þau vaxtagjöld sem eru umfram ofangreint mark falla niður – eru ekki millifæranleg milli ára.

Frávik frá meginreglu:

- a. Vaxtagjöld skattaðila við tengda aðila eru lægri en 50 m.kr.
- b. Eiginfjárlutfall skattaðila jafnt eða hærra en samstæðunnar sem hann tilheyrir

Helstu álitamál:

- a. Ekki tekið tillit til þess hvort vaxtakjör (vaxtaprósentu) eru í takti við þau sem samið er um milli ótengdra aðila.
- b. Ekki er unnt að flytja umfram vaxtagjöld milli ára
- c. Fjárhæð, 50 m.kr., og hlutfall, 25%, er að mati hagsmunaaðila of lág.

Samkvæmt upplýsingum frá RSK þá voru á rekstrarárinu 2014 samtals 295 fyrirtæki með meira en 50 m.kr. í vaxtagjöld, þar af voru 176 fyrirtæki yfir 25% af EBITA. Einnig var skoða hversu mörg fyrirtæki væru yfir 160 m.kr. vaxtagjöldum, en þau voru samtals 122, þar af voru 67 fyrirtæki yfir 25% af EBITA.

Um breytingartíllöguna:

Fyrirtæki eru fjármögnuð annars vegar með eigin fjármagni og hins vegar lánsfjármagni. Þegar hlutfall skulda á móti eigið fé, þ.e. eiginfjárlutfallið, er orðið hátt er oft talað um að fyrirtæki sé „gírað“ (e. leveraged). Skuldahlutfall fyrirtækis hefur mikil áhrif á hagnað þess í skattalegum tilgangi, þar sem lög víðs vegar um heiminn heimila frádrátt greiddra vaxta af skuldum frá skattstofni þess.

Með hækkandi skuldum, og þar með hærri greiddum vöxtum, lækkar því skattstofn fyrirtækja. Af þessum sökum er há skuldsetning oft fýsilegri í skattalegum tilgangi heldur en eigin fjármögnun.

Alþjóðlegar fyrirtækjasamstæður hafa margar hverjar hagrætt fjármögnun sinni með þeim hætti að heildarskattbyrði samstæðunnar lækkar. Í þeim löndum þar sem stofnað er til skulda milli tengdra aðila er oft um háa skattbyrði að ræða og þau félög innan samstæðunnar sem lána öðrum félögum innan sömu samstæðu eru aftur á móti staðsett í ríkjum þar sem skattbyrði er lítil sem engin.

OECD hefur lengi mælt fyrir því að ríki setji sér reglur um þunna eiginfjármögnun og hafa mörg nágrannaríki Íslands gert það, þannig að frádrætti greiddra vaxta af lánum frá tengdum aðilum séu takmörk sett. Hinn 12. júlí sl. var skattasniðgöngutilskipun Evrópusambandsins (nr. 2016/26/ESB) samþykkt af hálfu Evrópusambandsins en gildissvið hennar nær til allra skattaðila sem greiða fyrirtækjaskatt í aðildarríki. Í 4. gr. tilskipunarinnar er kveðið á um reglur um takmörkun á frádrætti vaxtagjalda en aðildarríkjum er heimilt að setja sér strangari reglur en þar er kveðið á um. Í þessu skyni er almennt mælt með tveimur leiðum, annars vegar að ákvarða hámark skulda á móti eigið fé og hins vegar að ákvarða hámark frádráttar vaxtagreiðslna frá skattstofni sem hlutfall af fyrirfram ákveðnu viðmiði.

Leiðirnar hafa báðar kosti og galla. Hin fyrri felur í sér armslengdarviðmið með þeim hætti að reynt er að ákvarða hversu mikið óhlutdrægur lánveitandi myndi lána félaginu, eða þá að ákveðið hlutfall er ákveðið. Það getur þó reynt erfiðleikum háð að ákvarða hversu mikið lánsfé fengist á markaði og krafist mikillar sérþekkingar og yfirlegu af hálfu skattýfirvalda en hins vegar er reynt með því að nálgast raunveruleikann. Hlutfallsleiðin hefur þann kost að hún er hlutlæg og einföld en hefur mögulega þann galla að hún tekur ekki tillit til markaðarins eða mismunandi aðstæðna og gæti þar með í einstaka tilvikum leitt til misræmis í meðferð fyrirtækjasamstæðna og sjálfstæðra fyrirtækja.

Samkvæmt framkomnu frumvarpi hefur síðari leiðin orðið fyrir valinu hér á landi, þ.e. hin svonefnda EBITDA-leið, en sú leið hefur til að mynda verið farin í Þýskalandi, Noregi, Finnlandi og Ítalíu. Hún er þar að auki í samræmi við BEPS aðgerðaráætlun OECD og skýrslu starfshóps fjármála- og efnahagsráðherra frá árinu 2012. Ákveðið var að miða við 25% af hagnaði félags, líkt og gert er í Noregi og Finnlandi, að viðbættum tekjuskatti, fjármagnsliðum, afskriftum og niðurfærslum fastafjármuna, þar sem mismunandi aðferðir gilda við gerð skattskila og reikningsskila hér á landi. Hafi skattaðili fært í rekstrarreikning hlutdeildartekjur frá öðru félagi innan samstæðunnar skal draga þær frá framangreindum hagnaði og bæta við úthlutuðum arði frá sama félagi hafi arðgreiðsla átt sér stað.

Í 2. mgr. koma fram tvær undantekningar frá þessari reglu. Þannig gildir takmörkun frádráttar vaxtagjalda ekki skv. a-lið ef vaxtagjöld skv. 1. mgr. 49. gr., vegna lánaviðskipta við tengdan aðila, eru undir fjárhæðarmörkum. Við setningu fjárhæðarmarkna var litið til fyrrnefndra nágrannaljóða og Danmerkur. Í Noregi miðast reglan við greidd vaxtagjöld hærri en 5 milljón NOK (70 m.kr.), í Danmörku 10 milljónir DKR (173 m.kr.), í Finnlandi 300.000 evra (39 m.kr.) en í Þýskalandi er miðað við 3 milljónir evra (385 m.kr.). Þá er miðað við eina milljón evra í skattasniðgöngutilskipun Evrópusambandsins (129 m.kr.). Ákveðið var að aðlaga norrænar fyrirmyndir að íslenskum aðstæðum og er því lagt til að fjárhæðarviðmið verði 50 milljónir króna, ekki síst í ljósi smæðar íslenska markaðarins þar sem langflest fyrirtæki teljast til smárra fyrirtækja.

Þá er í b-lið að finna svonefnda útgöngureglu (e. escape clause) í þeim tilfellum að eiginfjárhlutfall skattaðila er hið sama eða herra en eiginfjárhlutfall samstæðunnar allrar, með 2% vikmörkum. Með samstæðu í þessu tilliti er vísað til a-liðar 4. mgr. 57. gr., sbr. 2. gr. laga nr. 3/2006, um ársreikninga. Eiginfjárhlutfall er hlutfall eigin fjár fyrirtækis á móti heildarfjármagni þess. Þá er 2. og 3. málslíð b-liðar ætlað að koma í veg fyrir misnotkun á útgöngureglunni. Þannig má eigið fé skattaðila ekki hafa verið hækkað innan við sex mánuðum fyrir dagsetningu efnahagsreiknings og lækkað aftur að samsvarandi fjárhæð innan við sex mánuðum eftir dagsetningu efnahagsreiknings.

Að síðustu gildir undanþága sbr. c-lið ef skattaðili er fjármálafyrirtæki skv. lögum nr. 161/2002, tryggingafélag eða félag í eigu fyrrgreinda aðila sem starfar í sambærilegum rekstri. Almennt er viðurkennt að sérstakar reglur um takmörkun á frádrætti vaxta þurfi vegna fjármálafyrirtækja. Hins vegar er alþjóðleg þróun á því sviði enn á umræðustigi.